

Předpis : Ustanovení o průběhu vojenské služby velitelského a náčelnického sboru RKKA z roku 1935

Autor: Josef JANDEK, Tomáš PRIOR

V roce 1935 dochází v řadách Dělnicko-rolnické rudé armády (RKKA) k poměrně radikálním změnám v oblasti výstroje důstojníků i vojáků. Změny se nevyhnuly ani problematice hodnostních označení a rozlišovacích znaků. (Tyto změny upravoval rozkaz Národního komisaře obrany (NKO) číslo 176 z 03.12 1935 – Nová forma uniforem a rozlišovacích znaků pro celý sbor RKKA). Jen o několik měsíců dříve je vydán předpis upravující průběh a podmínky služby sovětských důstojníků.

Předpis je zajímavý hned z několika úhlů pohledu. Starší reenactoři zde mohou najít pasáže, které jim evokují průběh služby důstojnického sboru ČSLA, mladší kolegové pak mohou zjistit, že předválečná RKKA byla velmi dobře organizována a že její důstojnický sbor, (pokud nebyl ovlivňován politickými čistkami), měl jasně stanovený kariérní postup.

Překlad každého předpisu má pochopitelně svá úskalí. Autoři se pokusili pracovat s názvoslovím, tak aby bylo srozumitelné českému čtenáři. Na závěr je nutné ještě dodat, že předpis nepracuje s pozdějšími hodnostními změnami a tedy zde nejsou uváděny hodnosti podporučík – mladší lejtěnant a podplukovník – padpalkovník.

Ustanovení o průběhu vojenské služby velitelského a náčelnického sboru Dělnicko-rolnické Rudé armády

Hlava 1.

Velitelský a důstojnický sbor RKKA.

1. Vojenské osoby Dělnicko-rolnické Rudé armády disponující vojenskou nebo jinou speciální přípravou a také osoby mající na starost velení vojenským svazkům, útvarům nebo jednotkám (popřípadě mající na starost vojenskou přípravu nebo politickou výchovu vojáků a také osoby plnící jinou vedoucí úlohu v řadách armády) se dělí na velitelský a náčelnický sbor RKKA.

2. **K velitelskému sboru RKKA** patří vojenské osoby, které velí vojenským svazkům, útvarům nebo jednotkám a disponují v rámci jednotek nebo orgánů RKKA funkcemi, pro jejichž získání je povinné absolvovat velitelskou stáž (*praxi*) a odpovídající vojenskou přípravu.

3. **K náčelnickému sboru RKKA** patří:

- a) armádně-politický sbor;
- b) armádně-technický sbor;
- c) armádně-hospodářský a administrativní sbor;
- d) armádně-zdravotnický sbor;
- e) armádně-veterinární sbor;
- f) armádně-právní sbor.

4. Systém přiřazování důstojníků (vojenských osob) RKKA k velitelskému sboru nebo k té či oné skupině náčelnického sboru je určován Národním komisařem obrany Svazu SSR.

5. Personál velitelského a náčelnického sboru Dělnicko-rolnické Rudé armády se doplňuje:

- a) vojenskými osobami, které ukončily vzdělání na armádních, armádně-technických a speciálních školách, kursech, vojenských akademiích a vojenských fakultách spadajících pod civilní správu vysokého školství;
- b) vojenskými osobami, které absolvovaly základní vojenskou službu v souladu s X. článkem zákona o povinné vojenské službě a zároveň úspěšně splnily předepsané zkoušky;
- c) osobami z řad velitelských a náčelnických záloh RKKA povolovaných do aktivní služby;
- d) vojenskými osobami mladšího velitelského a náčelnického sboru, které plní prodlouženou službu (*tj. přesluhují*) a zároveň složily zkoušky na kurzu vojenské školy.

Глава 2.

Velitelské a zvláštní vojenské hodnosti.

6. Každé vojenské osobě sloužící v řadách velitelského sboru RKKA se přiznává velitelská a každé vojenské osobě sloužící v řadách náčelnického sboru zvláštní vojenská hodnost, jež je udělena s přihlédnutím ke splnění vojenské nebo speciální přípravě, služební stáži (*praxi*) a atestaci (*kvalifikaci*).

7. Pro velitelský a náčelnický sbor RKKA jsou určeny následující velitelské a zvláštní vojenské hodnosti:

Для командного состава		Для военно-политического состава всех родов войск РККА	Для военно-технического состава		Для военно-хозяйственного и административного состава всех родов войск РККА	Для военно-медицинского состава всех родов войск РККА	Для военно-ветеринарного состава всех родов войск РККА	Для военно-юридического состава всех родов войск РККА
Сухопутных и воздушных сил РККА	Морских сил РККА		Сухопутных и воздушных сил РККА	Морских сил РККА				
Лейтенант	Лейтенант	–	Воентехник 2-го ранга	Воентехник 2-го ранга	Техник-интендант 2-го ранга	Военфельдшер	Военветфельдшер	Младший военный юрист
Старший лейтенант	Старший лейтенант	Политрук	Воентехник 1-го ранга	Воентехник 1-го ранга	Техник-интендант 1-го ранга	Старший военфельдшер	Старший военветфельдшер	Военный юрист
Капитан	Капитан-лейтенант	Старший политрук	Военинженер 3-го ранга	Военинженер 3-го ранга	Интендант 3-го ранга	Военврач 3-го ранга	Военветврач 3-го ранга	Военный юрист 3-го ранга
Майор	Капитан 3-го ранга	Батальонный комиссар	Военинженер 2-го ранга	Военинженер 2-го ранга	Интендант 2-го ранга	Военврач 2-го ранга	Военветврач 2-го ранга	Военный юрист 2-го ранга
Полковник	Капитан 2-го ранга	Полковой комиссар	Военинженер 1-го ранга	Военинженер 1-го ранга	Интендант 1-го ранга	Военврач 1-го ранга	Военветврач 1-го ранга	Военный юрист 1-го ранга
Комбриг	Капитан 1-го ранга	Бригадный комиссар	Бригинженер	Инженер-флагман 3-го ранга	Бригинтендант	Бригврач	Бригветврач	Бригвоенюрист
Комдив	Флагман 2-го ранга	Дивизионный комиссар	Дивинженер	Инженер-флагман 2-го ранга	Дивинтендант	Дивврач	Дивветврач	Диввоенюрист
Комкор	Флагман 1-го ранга	Корпусный комиссар	Коринженер	Инженер-флагман 1-го ранга	Коринтендант	Корврач	Корветврач	Корвоенюрист
Командарм 2-го ранга	Флагман флота 2-го ранга	Армейский комиссар 2-го ранга	Арминженер	Инженер-флагман флота	Арминтендант	Армврач	Армветврач	Армвоенюрист
Командарм 1-го ранга	Флагман флота 1-го ранга	Армейский комиссар 1-го ранга	–	–	–	–	–	–

Poznámka. Ke všem zmíněným vojenským hodnostem se při jejich udělení příslušníkům velitelského a náčelnického sboru v záloze nebo příslušníkům nestálého stavu teritoriálních vojsk (pokud se nachází mimo personál RKKA) přidává slovo „v rezervě“ (*poručík v rezervě / лейтенант запаса атп.*); příslušníkům velitelského a náčelnického sboru v rezervě vyjmutým ze seznamu osob povinných vojenskou službou (*военнообязанные*) z důvodu věku

nebo zdravotní nezpůsobilosti jejich vojenská hodnost zůstává s doplněním slova „ve výslužbě“ (*полковник в отставке* / *полковник в отставке атр.*).

Глава 3.

Систем přidělování vojenských hodností.

8. První vojenská hodnost – poručík (*лейтенант*) a jemu odpovídající zvláštní vojenské hodnosti – se udělují osobám, které ukončily vojenskou školu nebo osobám, které po ukončení základní vojenské služby úspěšně splnily zkoušky předepsané Národním komisařem obrany Svazu SSR.

9. Udělení každé následující vojenské hodnosti probíhá po uběhnutí termínu, předepsaného pro strávení v předchozí vojenské hodnosti, za předpokladu kladně schválené atestace (*квалификация*).

10. Termíny předepsané pro dobu strávenou v každé vojenské hodnosti jsou stanoveny následovně:

Военные звания	Сроки
Лейтенант Воентехник 2-го ранга Техник-интендант 2-го ранга Военфельдшер Военветфельдшер Младший военный юрист	3 года
Старший лейтенант Политрук Техник-интендант 1-го ранга Военный юрист	3 года
Капитан Капитан-лейтенант Старший политрук Военинженер 3-го ранга Интендант 3-го ранга Военврач 3-го ранга Военветврач 3-го ранга Военный юрист 3-го ранга	4 года
Майор Капитан 3-го ранга Батальонный комиссар Военинженер 2-го ранга Интендант 2-го ранга Военврач 2-го ранга Военветврач 2-го ранга Военный юрист 2-го ранга	4 года
Полковник Капитан 2-го ранга	8 лет

Полковой комиссар	
Военинженер 1-го ранга	
Интендант 1-го ранга	
Военврач 1-го ранга	
Военветврач 1-го ранга	
Военный юрист 1-го ранга	

11. Ve zvláštních případech, při dosažení mimořádných úspěchů nebo za výjimečné zásluhy, mohou být příslušníkům velitelského a náčelnického sboru uděleny vojenské hodnosti ještě před uběhnutím stanovených termínů. (odd. 10).

12. Příslušníci velitelského a náčelnického sboru, kteří zaujímají vojenskou hodnost kombriga (*комбриг*) (včetně jemu odpovídajících zvláštních vojenských hodností) nebo zaujímají vyšší vojenskou hodnost nemají termíny pro povýšení určeny. Povyšování vojenských osob do vojenských hodností komdivů (*комдив*) a vyšších velitelských pozic (včetně jim odpovídajícím vojenským hodnostem) se uskutečňuje rozhodnutím Národního komisaře obrany Svazu SSR

13. Studentům vojenských akademií a kurzů RKKА se doba strávená v těchto zařízeních započítává do termínu pro získání následující vyšší vojenské hodnosti.

14. Vojenským osobám, které zaujímají zvláštní vojenskou hodnost – armádní technik 1. třídy, starší armádní lékař a starší armádní veterinář (*воентехник 1-го ранга, старший военфельдшер, старший военветфельдшер*) se limit pro dobu strávenou v těchto zvláštních vojenských hodnostech pevně neurčuje. Pro získání následující zvláštní vojenské hodnosti armádního inženýra 3. třídy, armádního lékaře 3. třídy a armádního veterináře 3. třídy (*военинженер 3-го ранга, военврач 3-го ранга, военветврач 3-го ранга*) je nezbytně nutné ukončení vyššího vojenského vzdělávacího zařízení podle dané specializace.

15. Jmenování do velitelských a zvláštních vojenských hodností probíhá výhradně podle systému postupného udělování následujících vojenských hodností

Poznámka. Národnímu komisaři obrany Svazu SSR se přiznává právo ve výjimečných případech udělovat jednotlivcům zvláštní nebo vyšší velitelské vojenské hodnosti bez přihlídnutí k systému postupného přidělování následujících vojenských hodností, určeného tímto předpisem.

16. Jmenování do vyšších vojenských hodností v případě příslušníků velitelského sboru pracujícího na štábech, armádních orgánech a armádních učebních ústavech se provádí s přihlídnutím k následujícím skutečnostem:

a) pro získání vojenské hodnosti plukovníka (kapitána 2. třídy) je stanovena lhůta 3 let strávených v předchozí vojenské hodnosti. V jejím průběhu musel dotyčný alespoň jeden rok skutečně velet praporu (divizi atp.);

b) pro získání vojenské hodnosti kombriga (kapitána 1. třídy) je stanovena lhůta 6 let strávených v předchozí vojenské hodnosti. V jejím průběhu musel dotyčný alespoň dva roky skutečně velet pluku (samostatné armádní skupině), za předpokladu že daný velitel již dříve pluku (samostatné armádní skupině) nevelel.

17. Vojenským osobám velitelského sboru převeleným do pozice v náčelnickém sboru zůstávají jejich velitelské hodnosti.

18. Osobám armádně-politického, armádně-hospodářského a administrativního, armádně-technického a jiného náčelnického sboru se při jmenování do funkcí ve velitelském sboru udělují podle atestačního (**kvalifikačního**) systému vojenské hodnosti, odpovídající jejich původním zvláštním vojenským hodnostem a kvalifikacím.

19. Postupné jmenování do vojenských hodností až po hodnost komkora / комкора (včetně této vojenské hodnosti a zvláštním vojenským hodnostem jim odpovídajících) se provádí prostřednictvím příkazů Národního komisaře obrany Svazu SSR.

20. Vojenské hodnosti – komandarm 1. a 2. třídy, flangman flota 1. a 2. třídy, armádní komisař 1. a 2. třídy (a jim odpovídající zvláštní hodnosti) (*командарм 1-го и 2-го ранга, флагман флота 1-го и 2-го ранга, армейский комиссар 1-го и 2-го ранга*) – se udělují usnesením vlády Svazu SSR podle návrhu Národního komisaře obrany Svazu SSR.

21. Vojenské osoby patřící k velitelskému a náčelnickému sboru, které odsloužily lhůtu předepsanou pro jednu vojenskou hodnost a zároveň nebyly povýšeny (neschválená atestace atp.) mohou být ponechány ve své hodnosti ještě po dobu dvou let. Pokud si ani po této době daný důstojník nezasluhuje povýšení, tak bude převelen na jiné místo se zachováním dosavadní hodnosti nebo bude převelen do záloh RKKA.

22. Degradace je přípustná pouze ve výjimečných případech a výhradně příkazem Národního komisaře obrany Svazu SSR, v případě osob s hodností komdiv (*комдив*) (a jemu odpovídajícím hodnostem) nebo osob s hodností vyšší – výhradně podle zvláštního usnesení vlády Svazu SSR.

23. Vojenská hodnost platí doživotně pro každého velitele a náčelníka. Zbavení vojenské hodnosti může být provedeno pouze podle rozsudku soudu schváleného příkazem Národního komisaře obrany Svazu SSR.

Zbavení vojenské hodnosti komdiva (*комдив*) (a jemu odpovídajícím zvláštním hodnostem) nebo osob s hodností vyšší může být provedeno pouze podle rozsudku soudu, a to potvrzeného vládou Svazu SSR.

Глава 4.

Ходностní označení.

24. Pro velitelský a náčelnický sbor RKKA jsou určena níže zobrazená hodnostní označení, jež odpovídají jednotlivým vojenským hodnostem:

a) Pro velitelský sbor pozemních a vzdušných sil RKKA:

Военные звания	Знаки различия на петлицах
Лейтенант	Два квадрата
Старший лейтенант	Три квадрата
Капитан	Один прямоугольник

Майор	Два прямоугольника
Полковник	Три прямоугольника
Комбриг	Один ромб
Комдив	Два ромба
Комкор	Три ромба
Командарм 2-го ранга	Четыре ромба
Командарм 1-го ранга	Четыре ромба и металлическая красная звезда на внешней стороне петлиц

Hodnostní označení, (červené emailové čtverce, obdélníky a kosočtverce), je připevněno na petlicích v barvě svého druhu vojska spolu se zlatým lemováním. Velitelský sbor zvláštních druhů vojsk nosí kromě toho ještě na petlicích zvláštní označení (emblémy) svého druhu vojska. *(Bez rozlišovacích znaků byli od roku 1935 do roku 1941 velitelé pěchoty a kavalerie).*

b) Pro velitelský a důstojnický sbor námořních sil RKKA:

Военные звания	Знаки различия на рукавах
Лейтенант Воентехник 2-го ранга Техник-интендант 2-го ранга Военфельдшер Младший военный юрист	Один средний галун
Старший лейтенант Политрук Воентехник 1-го ранга Техник-интендант 1-го ранга Старший военфельдшер Военный юрист	Один средний галун и один узкий галун
Капитан-лейтенант Старший политрук Военинженер 3-го ранга Интендант 3-го ранга Военврач 3-го ранга Военный юрист 3-го ранга	Два средних галуна
Капитан 3-го ранга Батальонный комиссар Военинженер 2-го ранга Интендант 2-го ранга Военврач 2-го ранга Военный юрист 2-го ранга	Три средних галуна
Капитан 2-го ранга Полковой комиссар Военинженер 1-го ранга Интендант 1-го ранга Военврач 1-го ранга	Четыре средних галуна

Военный юрист 1-го ранга	
Капитан 1-го ранга Бригадный комиссар Инженер-флагман 3-го ранга Бригинтендант Бригврач Бригвоенюрист	Один широкий галун
Флагман 2-го ранга Дивизионный комиссар Инженер-флагман 2-го ранга Дивинтендант Дивврач Диввоенюрист	Один широкий и один средний галун
Флагман 1-го ранга Корпусный комиссар Инженер-флагман 1-го ранга Коринтендант Корврач Корвоенюрист	Один широкий и два средних галуна
Флагман флота 2-го ранга Армейский комиссар 2-го ранга Инженер-флагман флота Арминтендант Армврач Армвоенюрист	Один широкий и три средних галуна
Флагман флота 1-го ранга Армейский комиссар 1-го ранга	Два широких и три средних галуна

Velitelský a také armádně-politický a armádně-technický sbor, jež zaujímá funkce na lodích, nosí lemování ve žluté (zlaté) barvě, zbylý náčelnický (nevelitelský) sbor má lemování v bílé (stříbrné) barvě.

с) Pro armádně-polický sbor pozemních a vzdušných sil RKKA:

Военные звания	Знаки различия
Политрук	Три квадрата
Старший политрук	Один прямоугольник
Батальонный комиссар	Два прямоугольника
Полковой комиссар	Три прямоугольника
Бригадный комиссар	Один ромб
Дивизионный комиссар	Два ромба
Корпусный комиссар	Три ромба
Армейский комиссар 2-го ранга	Четыре ромба
Армейский комиссар 1-го ранга	Четыре ромба и металлическая красная звезда

	на внешней стороне петлиц
--	---------------------------

Hodnostní označení je identické s těmi, které používá velitelský sbor. Barva pole petlic se řídí stejně jako u velitelského sboru druhem vojska, ovšem s absencí zlatého lemu, který je nahrazen kantem v barvě příslušného druhu vojska. *(Petlice tedy odpovídá petlicím řadového vojáka. Petlice „politiků“ jsou do roku 1941 navíc také bez emblému daného druhu vojska – platí pro všechny druhy vojsk.*

d) Pro armádně-technický sbor pozemních a vzdušných sil RKKA:

Военные звания	Знаки различия
Воентехник 2-го ранга	Два квадрата
Воентехник 1-го ранга	Три квадрата
Военинженер 3-го ранга	Один прямоугольник
Военинженер 2-го ранга	Два прямоугольника
Военинженер 1-го ранга	Три прямоугольника
Бригинженер	Один ромб
Дивинженер	Два ромба
Коринженер	Три ромба
Арминженер	Четыре ромба

Hodnostní označení je opět stejné s velitelským sborem. Barva pole petlic se řídí stejně jako u velitelského sboru druhem vojska, ovšem s absencí zlatého lemu, který je nahrazen kantem v barvě příslušného druhu vojska. *(Petlice tedy odpovídá petlicím řadového vojáka.* Na petlice se pro všechny druhy vojsk připíná zvláštním označení –emblém – v podobě skříženého kladiva a francouzského klíče.

e) Pro armádně-hospodářský a administrativní sbor pozemních a vzdušných sil RKKA:

Военные звания	Знаки различия
Техник-интендант 2-го ранга	Два квадрата
Техник-интендант 1-го ранга	Три квадрата
Интендант 3-го ранга	Один прямоугольник
Интендант 2-го ранга	Два прямоугольника
Интендант 1-го ранга	Три прямоугольника
Бригинтендант	Один ромб
Дивинтендант	Два ромба
Коринтендант	Три ромба
Арминтендант	Четыре ромба

Pole petlic je tmavě zelené barvy s červeným lemem - kantem. Do roku 1941 bez emblému.

f) Pro armádně-zdravotnický a armádně-veterinární sbor pozemních a vzdušných sil RKKA:

Военные звания	Знаки различия
Военфельдшер Военветфельдшер	Два квадрата
Старший военфельдшер Старший военветфельдшер	Три квадрата
Военврач 3-го ранга Военветврач 3-го ранга	Один прямоугольник
Военврач 2-го ранга Военветврач 2-го ранга	Два прямоугольника
Военврач 1-го ранга Военветврач 1-го ранга	Три прямоугольника
Бригврач Бригветврач	Один ромб
Дивврач Дивветврач	Два ромба
Корврач Корветврач	Три ромба
Армврач Армветврач	Четыре ромба

Pole petlic je tmavě zelené barvy s červeným lemem – kantem. Zvláštním označením (emblémem) byl had s číší. Barva emblému byla pro lékaře zlatá a pro veterináře stříbrná.

g) Pro armádně-právnícký sbor pozemních a vzdušných sil RKKA:

Военные звания	Знаки различия
Младший военный юрист	Два квадрата
Военный юрист	Три квадрата
Военный юрист 3-го ранга	Один прямоугольник
Военный юрист 2-го ранга	Два прямоугольника
Военный юрист 1-го ранга	Три прямоугольника
Бригвоенюрист	Один ромб
Диввоенюрист	Два ромба
Корвоенюрист	Три ромба
Армвоенюрист	Четыре ромба

Hodnostní označení na petlicích podle druhu vojska s odznakem právníckého sboru.

25. Pro důstojníky zvláštních oddělení NKVD jsou stanoveny hodnostní označení odlišná od hodnostních označení velitelského a náčelnického sboru RKKA. (Řídí se zvláštními předpisy NKVD).

26. Příslušníci velitelského a náčelnického sboru nesmí nosit hodnostní označení, které neodpovídá dosažené vojenské nebo zvláštní hodnosti. Stejně tak nesmí tato hodnostní označení nosit osoby, které nepatří k velitelskému a náčelnickému sboru RKKA. Porušení tohoto pravidla se trestá podle zákona.

Poznámka 1. Příslušníci nestálého stavu teritoriálních vojsk, velitelský a náčelnický sbor v záloze a ve výslužbě nosí petlice (odd. 47, 55 a 56) podle svého druhu vojska se zvláštní charakteristickou rozeznávací nášivkou na petlicích (rukávech).

Poznámka 2. Podrobný popis hodnostních označení a petlic velitelského a náčelnického sboru stálého personálu, nestálého stavu teritoriálních vojsk, rezerv i vojenských osob ve výslužbě je k dispozici v instrukci o použití tohoto předpisu a to pro všechny druhy vojsk a služeb RKKA.

Hlava 5.

Systém jmenování do funkcí.

27. Všechny velitelské, politické, technické, hospodářské a administrativní, zdravotnické, veterinární a právnické funkce v RKKA se dělí na kategorie, které odpovídají předepsaným vojenským hodnostem.

Každé velitelské a náčelnické hodnosti odpovídá vymezená kategorie funkcí, určená Národním komisařem obrany Svazu SSR v instrukci ohledně praktického použití současného předpisu.

28. Jmenování do vyšší funkce v rámci kategorie, která odpovídá vojenské hodnosti jmenovaného, probíhá podle kvalifikačního systému na uvolněná místa.

29. Povýšení vojenských osob do funkce vyšší kategorie se zpravidla uskutečňuje současně s povýšením do následující vojenské hodnosti.

Poznámka 1. Ve zvláštních případech, jakými jsou například nedostatek volných míst nebo jiné nepříznivé okolnosti, může být povýšená osoba ponechána ve své staré funkci, to vše bez jakýchkoliv omezení při dalším možném povyšování do vyšších vojenských hodností.

Poznámka 2. V případě dostatku volných míst může být vysoce kvalifikovaný velitel (důstojník) jmenován na funkci vyšší kategorie a zůstat přitom ve své původní vojenské hodnosti.

30. Převelení osob důstojnického sboru z vyšší funkce do funkce nižší je možné jen:

- a) v případě nutnosti převelení ze zdravotních důvodů;
- b) při snížení stavu zaměstnanců nebo při reorganizaci;
- c) při přeložení na méně odpovědnou práci podle kvalifikačního systému.

Ve všech případech sepsaných v tomto odstavci zůstává převelené osobě po převelení do jiné funkce její vojenská hodnost.

31. Jmenování příslušníků velitelského a náčelnického sboru do jednotlivých funkcí probíhá následovně:

- a) prostřednictvím příkazů vydávanými okruhy (flotilami), ke kterým velitelský sbor patří – a to až do funkce velitelů samostatných rot a jim odpovídajícím funkcím.;
- b) prostřednictvím příkazů vydávaných Národním komisařem obrany Svazu SSR – a to do všech ostatních funkcí.

32. Všechna jmenování u osob velitelského a náčelnického sboru (nehledě na to do jaké funkce), jež jsou spojena s přemístěním osoby z jednoho vojenského okruhu do jiného nebo také přemístěním celých velitelských nebo náčelnických sborů do jiného okruhu, jednotky nebo armádního orgánu a která nejsou přímo podřízená velitelům centrálních úřadů Národního komisariátu obrany Svazu SSR se uskutečňují prostřednictvím příkazů Národního komisaře obrany Svazu SSR.

33. Dočasné zbavení funkcí týkající se osob velitelského a náčelnického sboru je možné jen ve výjimečných případech a je provedeno pouze vedením okruhu (flotu), který danému vojsku velí. Týká se pouze velitelského a náčelnického sboru, jehož členové nezauímají vyšší funkci, než je velitel samostatné roty (nebo jemu odpovídající funkce), a to za současného okamžitého nahlášení Národnímu komisaři obrany Svazu SSR se zdůvodněním, vedoucím k využití takového opatření včetně potvrzující petice.

Všechny ostatní osoby velitelského a náčelnického sboru RKKA, které zauímají nějaké funkce, mohou být odvolány jedině rozkazem Národního komisaře obrany Svazu SSR.

Hlava 6.

Práva a povinnosti velitelského a důstojnického sboru RKKA.

34. Povinná vojenská služba velitelského a náčelnického sboru se skládá z aktivní služby a služby v záloze (*rezervě*).

Jsou stanoveny následující maximální možné lhůty pro setrvání v aktivní a povinné vojenské službě:

- a) u osob, které zauímají vojenskou hodnost poručíka, nadporučíka nebo kapitána (a jim odpovídající zvláštní hodnosti) – doba trvání aktivní služby do 40 let, povinné služby – do 50 let;
- b) u osob, které zauímají vojenskou hodnost majora (a jemu odpovídající zvláštní hodnosti) – doba trvání aktivní služby do 45 let, povinné služby – do 50 let;
- c) u všech ostatních osob velitelského a náčelnického sboru – doba trvání aktivní služby do 60 let, povinné služby – do 70 let.

35. Aktivní vojenskou službu velitelský a náčelnický sbor plní v rámci vojenského personálu anebo v rámci nestálého stavu teritoriálních vojsk.

36. Příslušníci velitelského a náčelnického sboru, kteří odsloužili předepsané lhůty v aktivní vojenské službě v rámci personálu RKKK mají právo na uvolnění do záloh RKKK.

37. Národní komisař obrany Svazu SSR má právo pozdržet v aktivní službě jednotlivé skupiny a jednotlivé osoby velitelského a náčelnického sboru po dobu, která nesmí převýšit věkové ohraničení pro povinnou vojenskou službu.

38. Příslušníkům velitelského a náčelnického sboru, který byl pozdržen v aktivní vojenské službě v rámci personálu RKKK, se přiznává právo na další navýšení penze ve výši osmnáctiměsíčního výslužného za každý rok odsloužený nad limit standardní aktivní služby.

39. Velitelský a náčelnický sbor RKKK má právo na každoroční dovolenou. Data i posloupnost dovolených se každoročně ustanovují Národním komisařem obrany Svazu SSR.

40. Práva a povinnosti velitelského a náčelnického sboru – disciplinární, hospodářské i administrativní - **Права и обязанности командного и начальствующего состава** – дисциплинарные, хозяйственные и административные – jsou upraveny zvláštními vyhláškami a předpisy (*řády*) RKKK.

41. Všichni důstojníci jsou považováni za výše postavené vůči všem vojenským osobám velitelského a náčelnického sboru, které jsou služebně mladší. To vše s výjimkou takových případů, kdy jsou přímo podřízeni služebně mladším osobám v rámci výkonu své služby.

42. Všichni velitelé RKKK jsou považováni za výše postavené. Velitelské osoby jsou považováni za nadřízené vůči všem osobám řadového a mladšího velitelského nebo náčelnického sboru RKKK.

Hlava 7.

Velitelský sbor, náčelnický sbor a jeho uvolnění z řad personálu RKKK.

43. Uvolnění osob velitelského a náčelnického sboru z personálu RKKK se uskutečňuje po uplynutí lhůty aktivní vojenské služby (hlava 6 tohoto předpisu), kvůli nemoci nebo se také může uskutečnit:

- a) v případě nadbytečnosti osoby ve spojitosti se zmenšením počtu personálu nebo reorganizací;
- b) kvůli atestačnímu (**kvalifikačnímu**) systému z hlediska nedostatečné služební kvalifikace.

44. Mimo jiné mohou být v jistých případech důvody pro uvolnění:

- a) vlastní žádost;
- b) rozhodnutí soudu;
- c) zatčení ze strany soudních nebo odpovědných orgánů.

45. V závislosti od příčiny uvolnění, věku a zdravotního stavu mohou být uvolněné osoby začleněny do rezerv RKKK nebo mohou být uvolněny zcela s výjimkou vyškrtnutí z evidence:

a) do rezerv jsou začleněny uvolněné osoby velitelského a náčelnického sboru RKKA, jež zatím nedosáhly věku stanoveného pro setrvání v povinné vojenské službě (hlava 6 tohoto předpisu);

b) vojenské služby jsou (s výjimkou vyškrtnutí z evidence) jsou zcela zbaveni příslušníci velitelského a náčelnického sboru, kteří překročili věkovou hranici pro povinnou vojenskou službu. Zbavení služby jsou také ti, kteří byli ze zdravotních důvodů shledáni neschopnými jakékoliv další vojenské služby jak v době míru, tak v době války a také osoby odsouzené soudem k trestu odnětí svobody.

46. Příslušníci stálého velitelského a náčelnického sboru, jež jsou uvolněni z řad RKKA spolu s vyškrtnutím z evidence osob povinných vojenskou službou z důvodu věku nebo nemoci a také osoby velitelského a náčelnického sboru rezerv vyškrtnutí z evidence ze stejných důvodů jsou penzionováni s tím, že jim zůstává současná vojenská hodnost s přidáním slova „ve výslužbě“ (полковник в отставке, комбриг в отставке и т. п.).

47. Velitelskému a náčelnickému sboru ve výslužbě je dovoleno nošení vojenské uniformy, ovšem bez hodnostního rozlišení.

S povolením Národního komisaře obrany Svazu SSR může být jednotlivým osobám ve výslužbě přiznáno právo na nošení vojenské uniformy s hodnostním rozlišením.

Těmto osobám se na právo nošení vojenské uniformy s hodnostním rozlišením vydává Národním komisariátem obrany Svazu SSR speciální potvrzení. *(viz poslední odstavec)*

48. Uvolnění příslušníků velitelského a náčelnického sboru RKKA ze zdravotních důvodů se vykonává dle rozhodnutí armádně-zdravotnických komisí RKKA, a to podle nařízení Národního komisaře obrany Svazu SSR.

49. Soudem obžalovaní příslušníci velitelského a náčelnického sboru, na které nebylo uvaleno preventivní opatření v podobě zatčení, jsou vyčleněni z řad RKKA od chvíle, kdy jsou obviněni ze zločinu, po jehož prokázání by následoval trest odnětí svobody.

Poznámka. Podle rozhodnutí Národního komisaře obrany Svazu SSR mohou být odsouzení podmínečně ponecháni v řadách RKKA.

50. Žádný důstojník od velitele čety výše (včetně odpovídajících zvláštních hodností) nemůže být vyšetřujícími orgány zatčen bez zvláštního povolení Národního komisaře obrany Svazu SSR.

Poznámka. Tento odstavec se nevztahuje na provedení zatčení podle disciplinárního systému, jež je definován v Disciplinárním řádu RKKA.

51. Uvolnění příslušníků velitelského a náčelnického sboru RKKA se provádí výhradně nařízením Národního komisaře obrany Svazu SSR.

Hlava 8.

System udělování vojenských hodností velitelskému a náčelnickému sboru, jež náleží k nestálému stavu teritoriálních vojsk v rezervě RKKA.

52. Celému velitelskému a náčelnickému sboru nestálého stavu teritoriálních vojsk se udělují vojenské hodnosti v souladu se služební kvalifikací, vzděláním, velitelskou stáží (**praxí**) a atestací (**kvalifikací**) a to v průběhu lhůt určených nařízením Národního komisaře obrany Svazu SSR..

Udělení následujících vojenských hodností se uskutečňuje stejným systémem jako u velitelského a náčelnického sboru stálého personálu, pouze s prodloužením dob určených ke strávení v předchozí vojenské hodnosti (hlava 3) o 2 roky.

53. Osobám uvolněným z personálu RKKA do výslužby podle tohoto předpisu zůstávají jejich poslední vojenské hodnosti.

54. U osob velitelského a náčelnického sboru rezerv, uvolněných z personálu RKKA před vydáním tohoto předpisu se udělení vojenských hodností provádí podle následujícího systému:

a) vojenské hodnosti se jim udělují nařízením Národního komisaře obrany Svazu SSR po absolvování zvláštních učebních kurzů nebo po přezkoušení, a to na základě služební praxe (**stáže**) v RKKA a také na základě atestací (**kvalifikací**);

b) Pořadí a způsob, jakým osoby velitelského a náčelnického sboru rezerv projdou zvláštními kurzy a přezkoušeními je stanoveno Národním komisařem obrany Svazu SSR;

c) Národnímu komisaři obrany Svazu SSR se přiznává právo udělení vojenských hodností jednotlivým osobám i skupinám velitelského a náčelnického sboru v rezervě bez absolvování v bodu „a“ zmíněných setkání nebo přeškolení, v souladu s jimi splněnými zvláštními zkouškami.

55. Velitelský a náčelnický sbor nestálého stavu teritoriálních vojsk a také velitelský a náčelnický sbor rezerv nosí vojenskou uniformu i hodnostní označení pouze v době absolvování učebních setkání nebo přeškolení.

V jiné době je těmto osobám dovoleno nosit vojenskou uniformu, avšak bez hodnostního označení.

56. Jednotlivým osobám velitelského a náčelnického sboru nestálého stavu teritoriálních vojsk a také rezerv může být po zvláštním povolení Národního komisaře obrany Svazu SSR povoleno nošení vojenské uniformy i s hodnostním rozlišením v době mimo učební setkání a přeškolení.

Těmto osobám se na právo nošení vojenské uniformy s hodnostním rozlišením vydává Národním komisariátem obrany Svazu SSR speciální potvrzení.

POTVRZENO [Usnesením](#) CIK a SNK Svazu SSR 22. září 1935 № 19/2135.

SZ SSSR. 1935 № 57. odd. 469.

Usnesení Ústředního výkonného výboru a Rady národních komisařů.

O zavedení individuálních vojenských hodností důstojnického sboru Dělnicko-rolnické Rudé armády a o potvrzení Usnesení o průběhu vojenské služby velitelského a důstojnického sboru Dělnicko-rolnické Rudé armády.

Dělnicko-rolnická Rudá armáda za léta gigantických úspěchů v budování socialismu v SSSR prošla dlouhou cestou organizačně-technických změn a proměnila se ve špičkovou a prvotřídní armádu, zaopatřenou všemi výdobytky nové vojenské techniky.

Příslušníci důstojnického sboru Dělnicko-rolnické Rudé armády jsou považováni za nejcennější kapitál, který byl získán a vychován díky straně. S každým rokem se důstojnický armádní personál doplňuje novými oddíly mladých velitelů, opouštějícími vojenské školy a akademie, stejně tak jako příslušníky povýšenými z mladšího velitelského sboru. Tisíce a desítky tisíc pracujících a kolchozní mládeže sovětské země každodenně vstupují do řad naší drahé, skutečně národní Rudé armády, zasvěcující se službě v řadách jejích velitelských kádrů.

V současné etapě budování ozbrojených sil Sovětského Svazu získává role velitelských kádrů Dělnicko-rolnické Rudé armády prvořadou důležitost. Podle stranického hesla „kádry rozhodují vše“ se ve vztahu k Rudé armádě jedná především o vytvoření podmínek, které zabezpečí další růst zdokonalování jejích členů a důstojnického sboru.

Pro tuto masu velitelů, ať už politických pracovníků, vojenských inženýrů, techniků, doktorů, armádně-hospodářské a administrativní pracovníky nebo armádně-právnícký sbor se služba stává celoživotní profesí a zvláštní nároky této služby vyžadují přesnými zákony stanovený systém jejího plnění. Zejména odpovědné úkoly v rámci školení a výchovy rudoarmejských mas, všechny uložené důstojnickému sboru, a také vůdčí role velitele v boji vyžaduje přesné stanovení vojenských hodností, srozumitelně vystihující vojenskou a speciální kvalifikaci každého velitele a náčelníka, jejich služební stáži (**praxi**) a zásluhy, jejich vedoucí úlohu a autoritu jakožto velitelů a důstojníků Dělnicko-rolnické Rudé armády.

Ústřední výkonný výbor a Rada národních komisařů Svazu SSR nařizují:

1. Zavést níže vyjmenované velitelské a speciální vojenské hodnosti náčelnického sboru Dělnicko-rolnické Rudé armády:

a) Pro velitelský sbor pozemních a vzdušných sil –

- 1) лейтенант,
- 2) старший лейтенант,
- 3) капитан,
- 4) майор,
- 5) полковник,
- 6) комбриг,
- 7) комдив,
- 8) комкор,
- 9) командарм 2-го ранга,
- 10) командарм 1-го ранга.

b) Pro velitelský sbor námořních sil RKKA –

- 1) лейтенант,
- 2) старший лейтенант,
- 3) капитан-лейтенант,
- 4) капитан 3-го ранга,
- 5) капитан 2-го ранга,
- 6) капитан 1-го ранга,
- 7) флагман 2-го ранга,
- 8) флагман 1-го ранга,
- 9) флагман флота 2-го ранга,
- 10) флагман флота 1-го ранга.

c) Pro armádně-polický sbor všech druhů vojsk –

- 1) политрук,
- 2) старший политрук,
- 3) батальонный комиссар,
- 4) полковой комиссар,
- 5) бригадный комиссар,
- 6) дивизионный комиссар,
- 7) корпусный комиссар,
- 8) армейский комиссар 2-го ранга,
- 9) армейский комиссар 1-го ранга.

d) Pro armádně-technický sbor pozemních a vzdušných sil –

- 1) воентехник 2-го ранга,
- 2) воентехник 1-го ранга,
- 3) военинженер 3-го ранга,
- 4) военинженер 2-го ранга,
- 5) военинженер 1-го ранга,
- 6) бригинженер,
- 7) дивинженер,
- 8) коринженер,
- 9) арминженер.

e) Pro armádně-technický sbor námořních sil –

- 1) воентехник 2-го ранга,
- 2) воентехник 1-го ранга,
- 3) военинженер 3-го ранга,
- 4) военинженер 2-го ранга,
- 5) военинженер 1-го ранга,
- 6) инженер-флагман 3-го ранга,
- 7) инженер-флагман 2-го ранга,
- 8) инженер-флагман 1-го ранга,
- 9) инженер-флагман флота.

f) Pro armádně-hospodářský a administrativní sbor všech druhů vojsk –

- 1) техник-интендант 2-го ранга,
- 2) техник-интендант 1-го ранга,
- 3) интендант 3-го ранга,
- 4) интендант 2-го ранга,
- 5) интендант 1-го ранга,
- 6) бригинтендант,
- 7) дивинтендант,
- 8) коринтендант,
- 9) арминтендант.

g) Pro armádně-zdravotnický sbor všech druhů vojsk –

- 1) военфельдшер,
- 2) старший военфельдшер,
- 3) военврач 3-го ранга,
- 4) военврач 2-го ранга,
- 5) военврач 1-го ранга,
- 6) бригаврач,
- 7) дивврач,
- 8) корврач,
- 9) армврач.

h) Pro armádně-veterinární sbor všech druhů vojsk –

- 1) военветфельдшер,
- 2) старший военветфельдшер,
- 3) военветврач 3-го ранга,
- 4) военветврач 2-го ранга,
- 5) военветврач 1-го ранга,
- 6) бригаветврач,
- 7) дивветврач,
- 8) корветврач,
- 9) армветврач.

i) Pro armádně-právnícký sbor všech druhů vojsk –

- 1) младший военный юрист,
- 2) военный юрист,
- 3) военный юрист 3-го ранга,
- 4) военный юрист 2-го ранга,
- 5) военный юрист 1-го ранга,
- 6) бригавоенюрист,
- 7) диввоенюрист,
- 8) корвоенюрист,
- 9) армвоенюрист.

2. Zavést vojenské hodnosti pro řadový a mladší důstojnický sbor:

v pozemních a vzdušných silách –

- a) красноармеец,
- б) отделенный командир,
- в) младший комвзвод,
- г) старшина;

v námořních silách –

- a) краснофлотец,
- б) отделенный командир,
- в) старшина.

3. Zavést hodnost „Maršál Sovětského Svazu“, osobně udělované vládou Svazu SSR pro významné a mimořádně zasloužilým osobám vyššího velitelského sboru.

4. Zavést **„Ustanovení o průběhu vojenské služby velitelského sboru Dělnicko-rolnické Rudé armády“**.

5. Na základě tohoto ustanovení Národnímu komisaři obrany Svazu SSR:

- a) předat instrukci ohledně použití současného ustanovení pro všechny druhy vojsk a služeb Dělnicko-rolnické Rudé armády;
- b) provést atestace (**kvalifikace**) celého důstojnického sboru a udělit mu odpovídající vojenské hodnosti;
- c) předložit CIK Svazu SSR návrh o zavedení nezbytných změn v zákonu o povinné vojenské službě.

Předseda CIK Svazu SSR **M. Kalinin**.

Předseda SNK Svazu SSR **V. Molotov**.

Sekretář CIK Svazu SSR **I. Akulov**.

Moskva, Kreml. 22. září 1935. № 19/2135.
SZ SSSR. 1935 № 57. odd. 468.

Vysvětlivky:

ЦИК = Центральный Исполнительный Комитет (Ústřední vykonný výbor)

СНК = Совет Народных Комиссаров (Rada národních komisařů)

СЗ = SZ (sborník zákonů)

Функсе = должность, (vojenská) hodnost = (военное) звание

действительная (военная) служба = aktivní (vojenská) služba (přímo v poli)

обязательная (военная) служба = povinná (vojenská) služba (celá doba trvání služby až do výslužby)

запаса = převelen do rezerv / do záloh

в отставке = na penzi